

ת"פ 48141/12/13 - מדינת ישראל נגד יצחק רדה

בית משפט השלום ברחובות

10 נובמבר 2014

ת"פ 48141-12-13 מדינת ישראל נ' רדה

בפני כבוד השופטת אפרת פינק
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
יצחק רדה

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד רויטל פורטנוי

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם עו"ד שרית מרום

הכרעת דין

פתח דבר

1. אומר כבר בפתח הדברים, כי החלטתי לזכות את הנאשם מהעבירה של החזקת סכין, אשר יוחסה לו בכתב האישום.

מבוא

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סכין למטרה לא כשרה, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - "חוק העונשין").
- לפי המיוחס בכתב האישום, ביום 19.7.13, בשעה 06:22 או בסמוך לכך, ברחוב גאולה בעיר רחובות, החזיק הנאשם בסכין בכיס מכנסיו. בנסיבות אלו, החזיק הנאשם בסכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקו למטרה כשרה.
- הנאשם כפר בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום וטען כי אכן החזיק בסכין, אולם למטרה כשרה. לטענתו, הסכין משמשת אותו לפתיחת קרטונים וחיתוך ירקות במסגרת עבודתו כמחסנאי.

גדר המחלוקת

5. אין מחלוקת בין הצדדים, כי הנאשם אכן החזיק בסכין ביום 19.7.13 בסביבות השעה 06:22. המחלוקת בתיק היא מצומצמת ביותר ועניינה בשאלה אם הנאשם החזיק בסכין למטרה כשרה?
6. בא כוח התביעה טען, כי הנאשם לא עמד בנטל להוכיח כי החזיק בסכין למטרה כשרה. על החזקת הסכין למטרה שאינה כשרה למד בא כוח התביעה מהנסיבות הבאות: בעת שנתפס היה הנאשם בגילופין וכן התנהג בצורה מחשידה ומבולבלת תוך שמסר גרסאות סותרות; השוטר מסר גרסה מהימנה שלפיה הנאשם ציין שהסכין משמשת להגנה עצמית; מעסיקו של הנאשם אמנם זיהה את הסכין כשייכת למקום העבודה, אולם טען כי אין הנחייה לקחת סכינים מהעבודה.
7. לעומת זאת, באת כוח הנאשם טענה, כי הנאשם עמד בנטל להוכיח כי החזיק את הסכין למטרה כשרה: הנאשם עבד כמחסנאי והסכין היתה דרושה לו לצורך עבודתו; הנאשם היה בדרכו לעבודה בעת שנתפס, כפי שניתן ללמוד מעדות המעסיק; המעסיק אישר כי הסכין שנתפסה שייכת למקום העבודה; הנאשם לא היה בגילופין בעת שנתפס ולא התנהג בצורה חשודה אלא ניגש לשוטרים ששוחחו עם חברתו; הנאשם לא מסר לשוטר כי הסכין משמשת להגנה עצמית; הנאשם היה בלחץ בעת המפגש עם השוטרים בשל מצבו הרפואי ומכיוון שזו היתקלותו הראשונה עם רשויות החוק; היתה במקום עדת ראייה שלא זומנה למשטרה ויש בכך מחדל חקירתי.

דין והכרעה

החזקת סכין למטרה לא כשרה - הדין

8. לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין:

"המחזיק אגרופן או סכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקם למטרה כשרה, דינו - מאסר חמש שנים".

9. החוק אינו אוסר רק החזקת סכין למטרה שאינה כשרה אלא שהוא אוסר כל החזקה של סכין שאינה למטרה כשרה, מוגדרת וקונקרטי. בהתאם להוראות הסעיף, אם הוכחה המאשימה שהנאשם החזיק בסכין מחוץ לביתו או חצריו, עובר הנטל אל הנאשם להוכיח כי החזיק בסכין למטרה כשרה.
10. בית המשפט העליון קבע, כי "מטרה כשרה" משמעה "שלא לצרכי ביצוע עבירה אחרת כלשהי. עוד קבע, כי נטל ההוכחה המוטל על הנאשם הוא במידה של מאזן הסתברויות (רע"פ 7484/08 פלוני נ' מדינת ישראל (22.12.09)).

האם עמד הנאשם בנטל המוטל עליו להוכיח כי החזיק את הסכין למטרה כשרה?

11. כאמור, בתיק אין מחלוקת כי הנאשם נתפס כאשר הוא מחזיק סכין. באת כוח הנאשם גם לא טענה נגד חוקיות החיפוש. השאלה היחידה שיש להכריע בה, אפוא, היא אם עלה בידי הנאשם להוכיח כי החזיק את הסכין למטרה כשרה?
12. אסקור את הראיות בתיק, על מנת לענות על שאלה זו.

13. אין מחלוקת, כי ביום 19.7.13, בסביבות השעה 06:22, עצר השוטר עובדיה אשר את ניידת המשטרה בסמוך לבחורה ממוצא אתיופי, אשר עמדה בחזית בניין בצומת הרחובות מוסקוביץ - גאולה, ברחובות. השוטר עובדיה לא ציין את שמה של הבחורה והיא לא זומנה לחקירה במשטרה. באותה העת, יצא הנאשם מכיוון החניה והתקדם לעבר השוטר. השוטר שאל למעשיו של הנאשם במקום, והלה ענה, כי הוא מתגורר אמנם ביבנה, אולם הגיע לאחיו המתגורר בבנין. לטענת הנאשם, האח לא ענה לו. בחיפוש שערך השוטר בכיסיו של הנאשם נמצא סכין מטבח (ת/1; ת/4; פרוטוקול הדין, בעמ' 5 - 7).

14. לפי הדו"ח שערך השוטר עובדיה (ת/1, בעמ' 2) משנמצאה הסכין ושאל למה היא משמשת ענה הנאשם, כי הסכין "זה סתם לעבודה". מכיוון שהריח ריח של אלכוהול הלך עמו לכיוון החניה שממנה יצא, על מנת לבדוק אם יש שם משהו חשוד ואז אמר הנאשם את הדברים הבאים, אשר מפאת חשיבותם יובאו לפי סדרם כציטוט מתוך הדו"ח :

"אני אגיד לך את האמת זה בשביל העור שלי פעם שעברה הייתי מאושפז שבועיים בבית החולים ועשו לי ניקוז

זה להגנה עצמית, שם החשוד רדה יצחק, ת.ז. 305416208 מתגורר ביבנה רח' הזמיר 2 הודעתי לו שהוא מעוכב ...".

15. בדו"ח העיכוב (ת/2) רשם השוטר עובדיה רק כי תגובת הנאשם היתה "להגנה עצמית" וציין, כי הנאשם מסרב לחתום על הדו"ח. השוטר עובדיה לא זכר בעדותו את הנסיבות שבהן סירב הנאשם לחתום על דו"ח העיכוב (פרוטוקול הדין, בעמ' 9, שורות 25 - 32).

16. בעדותו הוסיף ומסר השוטר עובדיה, כי בתחילה אכן אמר הנאשם, כי הסכין משמשת אותו לעבודתו. אולם בהמשך ציין הנאשם כי הסכין משמשת אותו ל"הגנה עצמית".

17. הנאשם מסר גרסה עקבית, הן בהודעתו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט (נ/2; פרוטוקול הדין, בעמ' 11 - 19). לפי גרסה זו, הועסק כמחסנאי בעבודה מועדפת לאחר שהשתחרר מהצבא כחובש קרבי. לדבריו, קיבל את הסכין במקום עבודתו, כאשר הסכין שמשה אותו במסגרת עבודתו כמחסנאי לפתיחת משטחים. הנאשם ציין, כי נהג לקחת מהעבודה את כליו עמו, לרבות סכין, טוש ועט. את הסכין לקח עמו באופן תכוף, משום שהיה מחסור בסכינים במקום העבודה ועובדים רבים נזקקו להם בעבודתם ונהגו להעלימם.

18. הנאשם מסר, כי באותו לילה ישב עם חבריו בעיר יבנה והם שתו יחד אלכוהול. מכיוון שחברתו התביישה לישון אצל הוריו, החליט לקחת אותה לבית אחיו ומשם ללכת בבוקר לעבודה, כאשר היה עליו להתייצב בעבודה בסביבות השעה 05:00. קודם שהלכו לבית האח, עבר בביתו, לקח את הסכין וכסף לאוטובוס. לאחר מכן, הלך יחד עם חברתו לביתו של אחיו, המתגורר בשכירות ברחובות. כאשר הגיע למקום, הדירה היתה נעולה. לדבריו, הוא התקשר מספר פעמים לאחיו, אולם הלה לא ענה לו, ולאחר מכן ניסה לקרוא לו מהחלון. בשלב זה הגיעה ניידת המשטרה. הנאשם הכחיש כי אמר לשוטר שהסכין משמשת להגנה עצמית וטען, כי השוטר הוא ששאל אותו אם הוא מתגונן עם הסכין מפני אנשים, ואילו הוא השיב כי הסכין משמשת לעבודתו. עוד ציין, כי בתגובה לשאלתו של השוטר מדוע הוא מחזיק את החזה, ענה כי היה מאושפז חודש קודם לכן בבית החולים וכי עשו לו ניקוז בחזה. הדברים שמסר לשוטר בקשר לניקוז בחזה כלל אינם קשורים להחזקת הסכין ולא אמר לשוטר כי "הסכין להגנה עצמית כי עשו לי ניקוז". הנאשם הכחיש כי הותקף וטען כי אושפז בשל נפילה מגדר. עוד הוסיף, כי בדרך כלל לקח עמו את הסכין הביתה, משום שכל דבר שמשאירים בעבודה נלקח ואז לא ניתן לעבוד. לדבריו, חברתו, ששמה יפה, יודעת כי היה עמו סכין. בסיום דבריו בחקירה הוסיף: "אני אדם מן השורה מלח הארץ הייתי בצבא כחובש קרבי. היום אני עובד בעבודה מועדפת וזו הסכין של העבודה בלבד".

19. בעדותו הוסיף, כי השוטר עובדיה ראה אותו תופס בחזה ושאל אם הוא מחזיק דבר מה נוסף. בתגובה ציין בפניו, כי עבר ניתוח לפני זמן מה ועשו לו נקז וכי בעקבות זאת סובל מכאבים. עוד הוסיף, כי השוטר שאל אותו אם נדקר ואם הסכין משמשת להגנה עצמית והוא הכחיש זאת. הנאשם הרגיש כי השוטר מנסה להכניס לו מילים לפה, כאילו הסכין משמשת להגנה עצמית וכי מטעם זה סירב לחתום על הדו"ח בשיחה בינו לבין השוטר עובדיה.

20. אחיו של הנאשם אכן התגורר בסמוך לכתובת המתוארת בכתב האישום (נ/4).

21. לפי אישור רפואי שהגיש הנאשם, הוא אכן אושפז במיון והוכנס לו נקז בשל פגיעה רב מערכתית לאחר שטיפס על גדר ונפל. בעקבות זאת חש כאבים זמן רב והגיע לבדיקות רפואיות תכופות, לרבות ביום 18.7.13, דהיינו בבוקרו של היום שלפני האירועים נשוא כתב האישום (נ/1).

22. מנהל העבודה של הנאשם, מר עזרא זוהר, מסר הן במשטרה (ת/3 ו-ת/5) והן בבית המשפט (פרוטוקול הדין, בעמ' 3 - 4), כי הוא שימש כמנהל מחסן ב"מעדני בנצי" והיה אחראי על הנאשם שהועסק כמחסנאי במשך כשנה וחצי. שעות העבודה של הנאשם היו בין 05:00 - 17:00 לערך וביום שנעצר, אמור היה להגיע לעבודה בבוקר. לדבריו, הסכין שנמצאה אצל הנאשם משמשת לחיתוך ירקות וניילון ממשטחים. עוד ציין, כי אין נוהל המורה לעובדים לקחת סכינים הביתה וכי בדרך כלל העובדים משאירים את הסכינים במקום. אולם, עובדים לעיתים לוקחים סכינים וטושים הביתה, על מנת שלא יאלצו לחפש את הציוד בעבודה.

23. אם נסכם את הראיות ניתן לומר כי התמונה הראייתית כוללת שתי גרסאות: מחד, עומדת גרסתו של השוטר עובדיה, שלפיה הנאשם אמר תחילה כי הסכין משמשת לעבודתו, לאחר מכן שהיה מאושפז ויש לו נקז ובהמשך כי הסכין משמשת להגנה עצמית; מאידך, עומדת גרסתו של הנאשם, שלפיה הסכין היתה בחזקתו, משום שהיא משמשת אותו בעבודתו והיה עליו להגיע עמה לעבודה באותו בוקר.

24. כאשר אני בוחנת את הגרסאות, זו מול זו, מצאתי כי יש להעדיף את גרסת הנאשם על פני גרסת השוטר עובדיה, וזאת ממספר טעמים:

א. גרסתו של השוטר עובדיה, בדבר הדברים שאמר לו הנאשם, אינה רציפה וקוהרנטית והיא נעדרת הגיון פנימי. המזכר (ת/1) אינו מתאר את מהלך הדברים בשלמותם, אלא בצורה מקוטעת בלבד. אם אכן מסר הנאשם שלוש גרסאות לענין החזקת הסכין, היה על השוטר לרשום את מהלך הדברים שהוביל למעבר בין הגרסאות. אופן רישום הדברים מעלה, אפוא, תמיהות באשר לשאלה אם אכן אמר הנאשם את הדברים בצורה המיוחסת לו.

כאן המקום להעיר, כי אין זו הפעם הראשונה שבה שוטר מייחס לנאשם כי אמר שסכין המצויה בחזקתו משמשת להגנה עצמית, ואילו הנאשם הכחיש זאת. למעשה, ניתן לומר כי מדובר כמעט בדפוס אופייני. דפוס זה מעלה תמיהה בעיניי, וזאת משום שאין זו תשובה טבעית ומתבקשת של חשוד בהחזקת סכין. דפוס זה מעורר את האפשרות כי שוטרים הם שמציעים לחשודים ליתן מענה כזה, בטענה כי הדבר יסייע להם.

ב. הנאשם סירב לחתום על דו"ח העיכוב (ת/2) שבו צוין כי אמר שהסכין משמשת להגנה עצמית. הנאשם ציין בעדותו כי סירב לחתום משום שלא אמר דברים אלו. השוטר עובדיה לא זכר לומר מדוע

הנאשם סירב לחתום. כאן המקום להעיר, כי כאשר חשוד מסרב לחתום על דו"ח, מן הראוי כי השוטר יציין את הסיבה לסירובו.

ג. הנאשם מסר, הן בחקירתו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט, גרסה קוהרנטית, עקבית, סדורה והגיונית, שלפיה החזיק בסכין משום שהיה עליו לקחתה עמו לעבודה באותו בוקר.

ד. גרסתו של הנאשם נתמכת במספר חיזוקים: עדותו של המעסיק כי מדובר בסכין השייכת לעבודה וכי הנאשם עשה שימוש בסכין במסגרת עבודתו. המעסיק גם אישר כי עובדים לעיתים לקחו עמם סכינים הביתה משום המחסור בסכינים, וזאת הגם שלא היה נוהל המורה להם לעשות כן; התעודה הרפואית שהגיש הנאשם (נ/1) מאשרת כי לנאשם נעשה נקז במסגרת פרוצדורה רפואית. תעודה זו מלמדת כי דווקא גרסתו של הנאשם, כי אמר לשוטר שיש לו כאב בחזה בשל נקז היא ההגיונית; גם הסכם השכירות שהוגש (נ/4) תומך בגרסתו של הנאשם כי הגיע לבית אחיו, כטענתו.

25. לכל אלה יש לצרף את המחדל החקירתי שנפל בתיק. כאמור, במקום האירוע נמצאה עדה. השוטר עובדיה לא ציין את שמה וממילא לא זומנה למשטרה. עדה זו יכולה היתה לאשר או להפריך חלק ארי של גרסת הנאשם. מחדל חקירתי זה עומד לחובת התביעה.

26. מכל האמור עולה, כי עלה בידי הנאשם להוכיח, במידה של מאזן הסתברויות, כי הסכין שימשה למטרה כשרה.

סוף דבר

27. משעלה בידי הנאשם להוכיח כי הסכין שימשה למטרה כשרה, אני מזכה אותו מהעבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, אשר יוחסה לו בכתב האישום.

ניתנה והודעה היום י"ז חשוון תשע"ה, 10/11/2014 במעמד הנוכחים.

אפרת פינק , שופטת

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

בהעדר החלטה אחרת, יש להמשיך ולשמור על הסכין כמוצג בתיק.

ניתנה והודעה היום י"ז חשוון תשע"ה, 10/11/2014 במעמד הנוכחים.

עמוד 5

אפרת פינק , שופטת

קלדנית: שרה רובנס

הוקלד על ידי שרה רובנס